

вјере и толеранције огледа се и у ставу да „*крутица вера чини човека фанатичним, чврстим толерантним*“. Бити толерантан према другоме не значи само не спречавати га да живи по своме тј. одсуство забране, већ прије свега „*поштовање оноћа што су други јесте*“, и то не „*због снажне од друштвених норми*“ као што то чини „*културни симулант*“. Толеранција представља „*почетак демократије, а не њено одредиште*“, истиче аутор и додаје да „*индиферентност представља већу претњу демократији него што су то нетolerанција или сујеверје*“. Треба бити опрезан са некритичком употребом појма толеранције тј. „*с једне стране не може се прихваћати њен широдиционални хуманистички садржај, а с друге стране савремена употреба отвара нове неприхваћљиве садржаје толеранције*“. Модерна употреба толеранције упућује на тзв. „*репресивну толеранцију*“ која се своди на однос различитих субјеката моћи што упућује да толеранција може опстојати „*једино у заједници у којој остварује глорализам субјеката моћи*“. Васпитање и образовање може усмјеравати појединце на дијалог и толеранцију, али и на нетolerанцију, при чему постаје јасно да је „*нетолерантно васпитање истио што и неваспитање*“. Коначно,

проф. др Драган Коковић досљедно свему изреченом доноси закључак и препоручује да нове генерације треба васпитавати за дијалог и толеранцију тако да се имају „*у виду могућност и право избора*, од брачног партнера до националности, вероисповести, држављанства итд., па и право да се „*не изабре ништа*“ подвлачећи да се „*толеранција не покланя, она се осваја као витални саспостава и симбол слободног друштва*“.

Социологија религије и образовања проф. др Драгана Коковића нам на један кондензован и пријемчив начин приближава социологију религије, њен предмет и сазнања, али и примјену тих сазнања у сврху ефикаснијег и демократским условима живота примјереног образовања. Сам аутор је књигу замислио као приручник који је намењен првенствено студентима учитељског факултета, али она, свакако, може користити како професорима социологије у средњим школама тако и студентима социологије. Поред наведене примјене ова књига представља својеврстан прилог за неопходну реформу школства, посебно када је у питању настава религије.

Слободан Зечевић

Војин Милић: *Социолошки метод*, Београд : Завод за уџбенике и наставна средства 1996.

Треће издање књиге „Социолошки метод“, једног од капиталних дјела у области методологије социолошких истраживања у нас, објављено је 1996. године у издању Завода за уџбенике и наставна средства из Београда. Прва два издања ове књиге објављена су у библиотеци „Symposion“ издавачког предузећа „Нолит“ из Београда 1965. и 1978. године.

Садржај трећег издања књиге „Социолошки метод“ је готово идентичан другом. Најважније измене у овом издању у односу на претходно односе се на укључивање „*истраживачког разговора*“, као израза који се све чешће посљедњих година појављује у методолошким текстовима, у типологији начина рада испитивача, односно анкетара коју Војин Милић преузима од Е. Шојха (E. Scheuch).

Појам „*истраживачки разговор*“ је сродан с појмом „*благо испитивање*“ који представља први сегмент Шојхове типологије разговора. Садржај разговора одређен је предметом проучавања и сазнајним циљевима који су уградjeni у истраживање (стр. 513). Примјена „*истраживачког разговора*“ у истраживању друштвених појава је веома широка, а може је изводити „*само научно оспособљен истраживач*“.

Наведено одређење „*истраживачког разговора*“ је оно што је ново у трећем издању у односу на претходна два. Новија методолошка литература, која се појавила послиje 1978. године, врло ријетко је уношена у треће издање „Социолошког метода“.

Срђан Вукадиновић